

ДОКЛАД

за резултатите от дейността на Министерството на отбраната
през първото тримесечие на 2013 г.

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА

дирекция „Отбранителна политика”

ДОКЛАД

за резултатите от дейността на Министерството на отбраната през първото тримесечие на 2013 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод.....	3
1 Управленски подходи и приоритети в отбранителната политика.....	4
1.1 Основни изводи по отношение на отбранителната политика, произтичащи от измененията в средата на сигурност	4
1.2 Развитие и функциониране на Министерството на отбраната като модерна институция на демократична държава	5
1.3 Политика на прозрачност и отчетност	6
1.3.1 Ефективно управление и премахване на условията за корупция	6
1.3.2 Информационна политика	7
1.3.3 Контролна и одитна дейност	8
1.4 Ресурсна среда	9
2 Въоръжени сили и отбранителни способности.....	11
2.1 Сухопътни войски	11
2.2 Военновъздушни сили	12
2.3 Военноморски сили.....	13
2.4 Изпълнение на мисиите на въоръжените сили	14
2.5 Участие на въоръжените сили в операции и мисии	15
2.5.1 Операции и мисии на НАТО	15
2.5.2 Операции и мисии на Европейския съюз	16
2.5.3 Операции и мисии на ООН	17
2.5.4 Операции и мисии в подкрепа на населението	17
2.6 Съвместна подготовка	17
2.7 Развитие на националните концептуални и доктринални документи на отбраната и въоръжените сили	18
2.8 Въоръжение и техника	19
2.8.1 Политики и подходи по въоръжението и техниката	19
2.8.2 Инвестиционен план-програма на Министерството на отбраната	20
2.8.3 Развитие на способности в сътрудничество със съюзници и партньори.....	20
2.8.4 Утилизация на излишни бойни припаси	21
2.8.5 Политики по прилагане на компенсаторни практики (офсет)	22
3 Хората в отбраната	22
3.1 Състояние на окомплектоването на Министерството на отбраната и Въоръжените сили	22
3.2 Длъжности в щабове и органи на НАТО, ЕС и други международни организации	22

3.3	Набиране и кариерно развитие	23
3.4	Военно–образователна система	23
3.5	Социален статус и мотивация.....	24
3.6	Политика на социално сътрудничество.....	25
4	Национална и евроатлантическа сигурност и отбрана, международен мир и стабилност .	26
4.1	Европейски съюз (ЕС) – Обща политика за сигурност и отбрана	26
4.2	НАТО – колективна отбрана и съюзна политика за сигурност.....	27
4.3	Международно сътрудничество	27
5	Поддръжка и осигуряване на отбраната	28
5.1	Разузнаване	28
5.2	Комуникационно и информационно осигуряване	29
5.3	Логистично осигуряване	30
5.4	Инфраструктура на отбраната	32
5.5	Военна стандартизация, сертификация и кодификация.....	35
6	Изводи	35
7	Направления за съсредоточаване на усилията	36

Увод

През първото тримесечие на 2013 г. продължи реализацията на целите и приоритетите, заложи в Стратегията за национална сигурност, Националната отбранителна стратегия и Бялата книга за отбраната и въоръжените сили, както и изпълнението на Плана за развитие на въоръжените сили и Инвестиционния план-програма на Министерството на отбраната до 2020 г.

Отбранителната политика се реализираше в динамична външна среда на сигурност и усложнен вътрешнополитически контекст. Предизвикателствата за сигурността на страната запазиха своята устойчивост, като асиметричните рискове и заплахи бяха доминиращи. Рискът от терористично нападение срещу български обекти (на територията на страната и зад граница) остана реален, като най-застрашени бяха военните ни контингенти, участващи в международни операции и мисии.

Системата за отбрана продължи да се приближава към стратегическата цел на отбранителната политика: изграждане на *единен комплект* въоръжени сили с възможности за ефективен принос и по трите мисии: отбрана, подкрепа на международния мир и сигурност и принос към националната сигурност в мирно време.

Реализацията на планираните до 2014 г. реформи в тактическите формирования е предпоставка за последващо еволюционно развитие на българските въоръжени сили.

Продължи работата върху формирането и подготовката на батальонните бойни групи и плановото им сертифициране, като през годината предстои да бъде сертифицирана втората от тях.

Политиката на стриктна финансова дисциплина, плановост на разходите и разумното управление на ограничените ресурси позволява освободените средства да се реинвестират в бойна подготовка, учения и изграждане на способности. Пренасочването на средства от бюджета на Министерството на отбраната към други обществени сфери обаче затруднява изграждането и развитието на необходимите отбранителни способности. Просрочените задължения на Военномедицинска академия остават реален проблем. В голяма степен те се дължат на диагностично-лечебни дейности за личен състав извън Министерството на отбраната, които обаче не се компенсират с допълнителни средства.

Продължи процесът на набиране на необходимия брой резервисти в изпълнение на Закона за резерва на въоръжените сили, което е в интерес на изграждането на качествено нов и по-ефективен резерв като част от единния комплект въоръжени сили.

Участието на Република България в многонационални проекти в НАТО и ЕС за изграждане и развитие на способности в условията на продължителен натиск върху бюджетите за отбрана и високата цена за придобиване и поддръжка на въоръжението и бойната техника е без алтернатива.

Поради очертаващото се намаляване на оперативното темпо на участие в мисии и операции, запазването и поддържането на натрупания ценен боен опит е приоритет на отбранителната политика. За това ще спомогне участието на въоръжените сили в повече международни учения и съвместни подготовки, както и включването на страната в инициативата на НАТО „Свързани сили”.

1 Управленски подходи и приоритети в отбранителната политика

1.1 Основни изводи по отношение на отбранителната политика, произтичащи от измененията в средата на сигурност

Стратегическата среда за сигурност остана сложна поради широкия спектър от предизвикателства, рискове и заплахи, породени от: нестабилността, главно в Близкия изток, Северна Африка и Афганистан и изострената хуманитарна обстановка в тези региони; наличието на т.нар. замразени конфликти; действията на терористични групировки; развитието на програми за производство на оръжия за масово унищожаване (ОМУ) и на средства-носители за тях; интензифицирането на кибернетичните атаки; социалните и демографски проблеми в отделни страни.

Съществено значение за средата за сигурност имаха проявленията на асиметричните рискове и заплахи. Тероризмът остана една от главните заплахи за сигурността в света.

Обстановката в Западните Балкани се запази стабилна в резултат на стремежа на страните за членство в НАТО и ЕС и активното ангажиране на международната общност с проблемите на региона. Главни предизвикателства за правителствата на отделните страни останаха задълбочаващите се социално-икономически проблеми, напрежението в междуетническите отношения, борбата срещу корупцията и организираната престъпност. Рисковете за сигурността на Република България, произтичащи от ситуацията в региона, се запазиха ниски.

Неблагоприятно влияние върху сигурността в черноморско-каспийския регион оказваха т.нар. замразени конфликти; действията на паравоенни структури; етническото и религиозно противопоставяне; икономическите и социалните проблеми; нелегалният трафик на хора, наркотици и оръжие; рисковете от нелегално разпространение на оръжия за масово унищожение (ОМУ); големият брой бежанци и разселени лица.

Ситуацията в Афганистан се характеризираше с по-ниска степен на заплахите в сравнение със същия период на 2012 г. Отбелязва се намаление на общия брой на инцидентите по сигурността с 21%. Предстоящите през 2014 г. избори за президент и провинциални съвети и поэтапното изтегляне на контингентите на Международните сили за поддържане на сигурността (ISAF) създават предпоставки за политическа нестабилност и повишаване на междуетническото напрежение. Очаква се запазване на нивото на риска и на потенциалните заплахи за сигурността и интересите на страните, участващи в международната коалиция, в т.ч. и за Република България.

Неблагоприятно влияние върху сигурността в Близкия изток и Северна Африка оказваха въоръжените конфликти и усложнената хуманитарната обстановка; продължаващата политическа, икономическа и финансова нестабилност; противопоставянето на религиозна и етническа основа; корупцията и организираната престъпност; увеличените рискове от използване на химическо оръжие; действията на терористични и ислямистки структури; силните сепаратистки стремежи; нелегалното разпространяване на въоръжение и бойна техника.

1.2 Развитие и функциониране на Министерството на отбраната като модерна институция на демократична държава

Продължи трансформацията на системата за отбрана. В изпълнение на Плана за развитие на въоръжените сили и във връзка с предстоящите организационно-щатни и дислокационни промени от 01.07.2013 г. в структури на пряко подчинение на министъра на отбраната и във военни формирования от Българската армия бяха утвърдени от началника на отбраната нови длъжностни разписания за реорганизиращите се военни формирования. Със заповед на министъра на отбраната № ОХ-167/28.02.2013 г. беше създадена организация за годишното разместване и назначаване на военнослужещите на вакантни и овакантаващи се длъжности през 2013 г.

Трансформацията на системата за отбрана не може да бъде напълно осъществена, без да бъде реформирано и военното образование, което допринася за повишаването на отбранителните способности чрез изграждането на съвременни командири-лидери. Изготвен беше проект на нов Правилник за устройството и дейността на Военна академия „Г.С. Раковски“, във връзка с приемането на Закона за развитие на академичния състав и свързаните с него промени в Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България. В момента тече процедура по междуведомствено съгласуване на проекта преди внасянето му в Министерския съвет. Проектите на нови правилници за устройството и дейността на висшите военни училища все още са в процес на вътрешноведомствено съгласуване.

След приемането на новия Държавен военновременен план бяха подготвени и приети от Междуведомствен съвет по отбранителна индустрия и сигурност на доставките към Министерски съвет Методически указания за разработване на военновременни планове на министерства, ведомства, областни и общински администрации, юридически лица с възложени военновременни задачи. Изготвен беше проект на „Наредба за отсрочването от повикване във въоръжените сили при мобилизация на запасни и техника“, проект на „Директива за привеждане на министерства, ведомства, областни и общински администрации и юридически лица с възложени военновременни задачи в готовност за работа във военно време“, проект на Постановление на Министерския съвет за промяна на Постановление № 293/2008 г. относно утвърждаване на военновременните задачи на юридически лица за производство на основна военна и гражданска продукция и услуги.

В Министерството на отбраната продължи използването на програмния подход при планиране и програмиране на ресурсите за отбрана, който позволява

оптимизиране на бюджетния процес, допринася за приоритизиране на целите на министерството и обвързване на отбранителните способности на въоръжените сили с разпределението на разполагаемите ресурси за отбрана.

1.3 Политика на прозрачност и отчетност

1.3.1 Ефективно управление и премахване на условията за корупция

В изпълнение на т. 59 от Указанията на министъра на отбраната по отбранителна политика 2011–2014 г., „борбата с корупцията да бъде водещ приоритет на Министерството на отбраната” и в изпълнение на заповед № Р-15/31.01.2011 г. на министър-председателя на Република България, в Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия, регулярно се извършваше оценяване на корупционния риск, съгласно Методиката за оценка на корупционния риск по изискванията на заповед на министъра на отбраната № ОХ-307/26.05.2011 г.

Направени бяха анализ и оценка на корупционния риск в Централното военно окръжие. Въз основа на използваните индикатори за оценка на съответната дейност, корупционният риск в тази структура беше оценен като „нисък”.

В Инспектората на Министерството на отбраната бяха регистрирани пет сигнала, подадени на сайта на Комисията за превенция и противодействие на корупцията към Министерския съвет на Република България и два сигнала, подадени на „Телефон за сигнали при нарушения и нередности” на Инспектората. Регистрираните сигнали касаят случаи на злоупотреба с власт, незаконосъобразни действия на длъжностни лица и нарушаване на трудовото законодателство.

Регистрирани бяха четири други сигнала с твърдения за наличие на корупционни практики. От направените проверки беше установено, че сигналите са неоснователни.

Регулярно беше изпращана информация относно констатирани от вътрешните одитори на Министерството на отбраната нередности, факти и условия, пораждащи корупция, които да бъдат включени в Отчетите за изпълнението на Графика за неотложните мерки и действия на правителството и органите на съдебната власт за изпълнение на показателите за напредък в областта на съдебната реформа, борбата с корупцията и организираната престъпност.

В Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и в Българската армия продължава прилагането на Интегрираната система за управление на ресурсите (ИСУРО). По този начин се търсят гаранции за законосъобразно, икономично, ефективно и ефикасно изразходване на финансовите средства, в съответствие с планираните цели и утвърдените приоритети, както и прилагането на принципите на прозрачност и информираност на ръководството на Министерството на отбраната при вземането на управленски решения.

1.3.2 Информационна политика

Основен приоритет в информационната политика на Министерството на отбраната беше предоставянето на своевременна и обективна информация за решенията на ръководството на Министерството и дейността на въоръжените сили. При отчитане на резултатите от изследването на Института за социални изследвания и маркетинг МБМД за доверието в институциите, доверието към българските въоръжени сили е нараснало до 41.2%. Данните от национално представително проучване е проведено в периода 16-19 март 2013 г.

Продължи традицията на Интернет-страницата да бъдат публикувани всички приети стратегически документи, концепции, планове и отчети, нормативни и поднормативни актове. Във връзка със смяната на политическото ръководство на Министерството на отбраната на неговата Интернет-страница бяха публикувани „Управленски приоритети на министъра на отбраната на Република България“.

На електронната страницата на Министерството на отбраната, на профила на Българската армия в социалната мрежа „Фейсбук“ и в рубриката „Вътрешна информация“ на Автоматизираната информационна система на Българската армия бяха публикувани 124 новинарски съобщения. Бяха изпратени 87 писмени отговора на журналистически запитвания. Организирани са осем интервюта с министъра на отбраната и над 10 интервюта с ръководни кадри и експерти от Министерството на отбраната и Българската армия. В рубриката „Вътрешна информация“ са публикувани и материали по темите за занятията по вътрешна информация с военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната, Българската армия и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната през учебната 2013 г.

Активността на медиите относно дейността на Министерството на отбраната и въоръжените сили беше сравнително висока. Над 40 международни, национални и регионални медии са направили запитвания към пресцентъра на министерството.

1.3.3 Контролна и одитна дейност

Усилията при осъществяване на контролната дейност бяха насочени върху спазването на нормативните актове и заповедите на министъра на отбраната при провеждането на кадровата и социалната политика, дейностите по създаване на здравословни и безопасни условия за труд и изпълнение на военната служба, по осъществяването на здравната политика, военномедицинското и психологичното осигуряване, по военното образование и научната дейност, по опазването на околната среда, по управлението на доставките, по управлението на държавните имоти и инвестиционната политика и др. В процеса на проверките обект на внимание беше и състоянието на действащите вътрешноведомствени актове и министерски заповеди.

По отношение на контрола по спазването на нормативните актове и заповедите на министъра на отбраната и законосъобразното провеждане на административните дейности в Министерството на отбраната, в структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и в Българската армия, извършени бяха общо 31 проверки, от които две комплексни и 29 проверки по сигнали и жалби. Бяха изготвени 15 доклада до министъра на отбраната за резултатите от тези проверки, в които бяха направени 86 предложения за отстраняване на допуснати слабости и недостатъци.

При осъществяването на контролна дейност бяха извършени проверки в една от дирекциите на Министерството на отбраната, в осем структури на пряко подчинение на министъра на отбраната, Съвместното командване на силите, командването на Сухопътните войски, командването на Военновъздушните сили, командването на Военноморските сили и осем други военни формирования от българските въоръжени сили.

По отношение на одитната дейност оперативните цели и задачи бяха насочени към осигуряване на ръководството на Министерството на отбраната на обективна и независима оценка за степента на съответствие на дейностите и процесите в министерството, второстепенните разпоредители с бюджетни кредити към него и търговските дружества с принципал министъра на отбраната с действащите нормативни актове, вътрешните правила и сключени споразумения и договори, за степента на надеждност и всеобхватност на финансовата и оперативна информация, за ефективността, ефикасността и икономичността на изпълняваните програми и отделни процеси. Паралелно с това се работеше към подпомагане на ръководството на Министерството на отбраната при идентифицирането, оценяването и управлението на риска на структурите, подчинени на министъра на отбраната, подобряване функционирането на системите за финансово управление и контрол на базата на анализи и оценки на създадените и разписани политики и процедури, въведени с вътрешни актове, като се изготвяха и препоръки с цел предотвратяване, разкриване и/или отстраняване на слабости, недостатъци и грешки. Бяха осигурявани оценка, даване на съвет и мнение, обучение и др., предназначени за подобряване на процесите по управление на риска и контрола в Министерство на

отбраната и подчинените му структури, чрез изпълнението на одитни ангажменти за консултиране, във връзка с конкретни казуси и проблеми.

Изпълнени бяха 15 одитни ангажмента за даване на увереност и два извънпланови одитни ангажменти за консултиране. Дадени бяха общо 37 препоръки, които са приети от министъра на отбраната и са предприети действия за тяхното изпълнение от проверяваните структури. В резултат на изпълнението на дадените в докладите препоръки са подобрени дейностите по изпълнението на отделни процеси във второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, подобрени са въведените контролни механизми по ключови процеси в административните структури от състава на Министерство на отбраната, както и командванията на въоръжените сили.

1.4 Ресурсна среда

През първото тримесечие бяха осъществени следните разходи в полза на второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, в рамките на утвърдените им Годишни бюджетни сметки (ГБС) за 2013 г.:

- Сухопътни войски – 44 905 хил. лв.;
- Военновъздушни сили – 26 082 хил.лв.;
- Военноморски сили – 13 844 хил.лв.;
- Военномедицинска академия – 30 575 хил.лв.;
- Служба „Военна информация” – 6 592 хил.лв.;
- Служба „Военна полиция” – 4 239 хил.лв.;
- ИА”Военни клубове и военно-почивно дело” – 5 180 хил.лв.;
- Дирекция „Финанси“ – 51 115 хил. лв.;
- Институт по отбрана – 507 хил.лв.;
- Комендантство-Министерство на отбраната – 768 хил.лв.;
- Съвместно командване на силите – 13 408 хил.лв.;
- Национална гвардейска част – 1 619 хил.лв.;
- Национален военноисторически музей – 381 хил.лв.;
- Централно военно окръжие – 6 043 хил.лв.;
- Стационарна комуникационно-информационна система – 5 709 хил.лв. ;
- Централен артилерийски изпитателен полигон – 489 хил.лв.;
- Военно-географска служба – 754 хил.лв.

За Държавните висши военни училища бяха предоставени:

- Военна академия – 1 104 хил.лв.;
- Национален военен университет – 2 162 хил.лв.;
- Висше военноморско училище – 938 хил.лв.

Заявените осигурителните вноски за Министерство на отбраната и държавните висши военни училища бяха в размер на 68 676 хил.лв., в т.ч. за висшите военни училища – 1 807 хил.лв., като същите не са включени в горепосочените суми на второстепенните разпоредители с бюджетни кредити.

В рамките на горепосочените разходи бяха осъществени фактически разплащания за централизираните доставки (централни плащания). Разходите са извършени на база сключени договори, съгласно Единния финансов план за материално-техническо осигуряване (ЕФП за МТО) и Единния поименен списък на обектите за строителство и строителни услуги (ЕПСОССУ) в размер на 33 292 хил.лв., с които са изплатени доставките на стоки и услуги, необходими на Министерството на отбраната и Българската армия. Друга част от разходите бяха реализирани в интерес на дейността на администрацията на министерството и осигуряване на международните задължения и разходи.

Всички извършени разходи са на база утвърдените лимити и приоритети, в рамките на осигурените средства от Министерство на финансите. Същите са съобразени с възможностите на бюджета на Министерство на отбраната за 2013 г.

Продължи работата по организацията, координацията и осъществяването на процесите на средносрочно и краткосрочно планиране на отбраната в Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия.

Извършено беше окончателното разпределение бюджета на Министерство на отбраната за 2013 г. по основните програми/подпрограми в Министерство на отбраната и Българската армия, в рамките на секторните политики на Министерство на отбраната, съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за 2013 г. и ПМС № 1/09.01.2013 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2013 г.

Ежемесечно се изготвяха предложения за финансиране на приоритетни разходи на Министерство на отбраната за 2013 г., в съответствие с полагаемата се 1/12 част от утвърдения бюджет на Министерство на отбраната и се предоставяха месечни лимити за разход на второстепенните разпоредители. Бяха утвърдени актуализирани месечни лимити за разходи на второстепенните разпоредители с бюджетни кредити след изтичане на всеки текущ месец.

Разработена беше Тригодишна бюджетна прогноза на Министерство на отбраната за 2014-2016 г., включително и тригодишните бюджетни прогнози за дейностите, финансирани чрез самостоятелни бюджети (бюджетите на Висшите военни училища). Разработена беше финансовата макрорамка на Министерство на отбраната за 2014-2019 г. по политики, основни програми и по параграфи от Единната бюджетна класификация.

Бяха обобщени актуализираните програмни меморандуми на отбранителните програми за 2013 г. и бяха изготвени анекси на меморандумите на основните програми за същия период. Актуализиран бе Меморандума на програмните решения 2013-2018 г. след приемане на Закона за държавния бюджет на Република България за 2013 г., в съответствие с определения за Министерство на отбраната разходен таван.

Актуализиран беше "Сборник норми и лимити за отбранителни разходи за личен състав, въоръжение и техника" за 2013 г. Бяха направени корекции в ЕФП за

МТО на Министерството на отбраната за 2013 г. и корекции в ЕПСОССУ в Министерство на отбраната за 2013 г.

Със заповед на министъра на отбраната № ОХ-83/05.02.2013 г. влезе в сила Доктрина за финансово осигуряване (НП-8).

2 Въоръжени сили и отбранителни способности

2.1 Сухопътни войски

Основните цели и задачи бяха насочени към усъвършенстване на боеспособността и оперативната съвместимост на Сухопътните войски със силите на съюзниците от НАТО и тези на страните от ЕС. На второ място, но не по значение, беше организацията на процеса по изграждане на приоритетните за Сухопътните войски способности, касаещи формирането и подготовката на батальонните бойни групи.

В тази връзка за изпълнение на програмата за двустранно военно сътрудничество с военно-контактната група на Европейското командване на САЩ за финансовата 2013 г. са планирани 19 мероприятия, като към момента са проведени две от тях. От 10 до 16 февруари се проведе мероприятие BGRUAR1300652ICE – MDMP (Процес на вземане на решение) и от 04 до 08 март се проведе мероприятие Brigade Medical Support Phase II (Медицинска поддръжка на бригада) съвместно с Военномедицинска академия.

Към момента в Сухопътни войски се поддържат 62 специализирани формирования за овладяване и/или преодоляване на последствията от бедствия и две групи за евакуация на населението с личен състав около 2000 души и 500 единици специална техника.

Шестдесет и четири военнослужещи и 32 единици техника от Сухопътните войски участваха в 16 мероприятия по разузнаване и унищожаване на открити невзривени бойни припаси на територията на страната. Разузнати и унищожени чрез взривяване бяха общо 781 боеприпаса, от тях: 55 артилерийски снаряда, 36 танкови снаряда, 588 гранати, 3 мини и 99 боеприпаса от други видове.

Тревожно е състоянието на сградния фонд и съоръженията във формированията. Анализите показват, че в определени войскови райони инфраструктурата е силно амортизирана и не отговаря на повишените изисквания за спецификата в дейността им. Своевременното отпускане на целеви средства за реконструкция, модернизация и основен ремонт би намалило значително необходимите финансовите средства за в бъдеще.

През второто тримесечие на 2013 г. усилията на Сухопътните войски ще бъдат насочени приоритетно към: национално сертифициране през май на втората батальонна бойна група; провеждане през юни на Командно-щабно учение с щаб на бригада; финализиране работата по изготвяне на Доктрина за сухопътни операции и представянето ѝ за утвърждаване от министъра на отбраната през май; провеждане на планираните съвместни подготовки и учения на територията на страната и в чужбина за постигане на пълна оперативна готовност за изпълнение на мисиите и задачите в национален и коалиционен формат; усъвършенстване равнището

подбора, окомплектоването и подготовката на контингентите, участващи в мисии зад граница.

2.2 Военновъздушни сили

Във Военновъздушните сили продължи провеждането на регулярна летателна дейност, съобразно наличната изправна авиационна техника и доставеното авиационно гориво. Проведоха се планираните тренировъчни мисии на дежурните сили и средства от Военновъздушните сили за контрол и охрана на въздушното пространство в мирно време (Air Policing).

Военновъздушните сили организираха и/или участваха в провеждането на национални и многонационални конференции и срещи, както следва:

На територията на страната:

- начална планираща конференция на българо-американска летателна тренировка „Тракийска звезда 2013” – 04-07.02.2013 г.;
- основна планираща конференция на българо-израелска летателна тренировка – 11-13.02.2013 г.;
- начална планираща конференция за организиране на летателно-тактическа тренировка на транспортната авиация на ЕС – 05-06.03.2013 г.;
- спецификационна конференция на съвместно учение с войски за реални действия и провеждане на експериментални, зачотни и бойни стрелби, с привличане на авиация за реално обозначаване на въздушен противник “Шабла 2013” – 07.03.2013 г.;
- начална планираща конференция за двустепенно командно-щабно учение „Щит 2013” – 20.03.2013 г.

В чужбина:

- финална планираща конференция „BLACK SEA ROTATIONAL FORCE 13” в гр. Щутгарт, Германия – 15-18.01.2013 г.;
- работна среща за „Ramstein Aspect” в САОС-7 в гр. Лариса, Гърция – 11-15.03.2013 г.

В изпълнение на Инвестиционния план-програма на Министерството на отбраната, на основание Решение на Министерски съвет от 19.12.2012 г. за предоставяне на мандат на министъра на отбраната за водене на преговори с държавите по проекта за придобиване на нов многоцелеви самолет, от 14.02 до 01.03.2013 г. се проведоха преговори с Италия, Португалия, САЩ и Швеция.

На 21.03.2013 г. в Командването на Военновъздушните сили се проведе среща на Интегрирания проектния екип с представители на компанията „Алениа Аермачи”-Италия за дискутиране на системата за поддръжка на употребяваните самолети „Юрофайтър”, предложени от Италия. Предстои провеждането на рекогносцировка на авиобаза Граф Игнатиево по искане на италианската страна през месец 2013 г.

Нерешен проблем остава осигуряването на целеви финансови средства за адаптиране на авиониката на самолети „МиГ-29” във връзка с освобождаване на радиочестотен спектър за въвеждане на наземното цифрово телевизионно и

радиоразпръскване в България (DVB-T) и внедряване на стандарта GSM-R за управление на железопътния транспорт.

През второто тримесечие командването на Военновъздушните сили ще съсредоточи усилията си за ресурсно осигуряване на бойното дежурство и летателната дейност, както и за подготовка и участие в провеждането и изпълнението на тренировка на НАТО за Air Policing, тренажорна подготовка на „МиГ-29” в Сърбия, учение „Тракийски страж 2013”, летателна тренировка с Военновъздушните сили на Израел и съвместна подготовка “BLACK SEA ROTATION FORCE-13”.

2.3 Военноморски сили

Основните оперативни цели на Военноморските сили се изразяваха в достигане и поддържане на необходимото ниво на отбранителни способности на силите, декларирани за участие в системата на колективна отбрана на НАТО и ЕС, чрез изпълнение на Целите на въоръжените сили и развиване на приоритетни способности, в съответствие с осигурените ресурси. Декларираните сили за НАТО и ЕС се поддържаха в готовност за изпълнение на специфичните им задачи в условията на ресурсни ограничения. Фрегата „Дръзки” се поддържаше в готовност за участие в мисии и операции на НАТО и ЕС, декларирана към „Сили с по-ниска степен на готовност” за НАТО и „Сили на ЕС с ниска степен на готовност”. Фрегата „Верни” се поддържа в готовност за участие в мисии и операции на НАТО, декларирана към „Сили с по-ниска степен на готовност” за НАТО. Базов миночистач „Прибой” се поддържа в готовност за участие в мисии и операции на НАТО, деклариран към „Сили с по-висока степен на готовност” за НАТО.

Осъществяваше се наблюдение на морските пространства и се поддържаше готовност за ранно предупреждение за възникване на кризи, базирано на информацията предоставяна от „Брегова система за контрол на корабоплаването и охрана на морската граница - ЕКРАН”.

Главните усилия в подготовката на Военноморските сили бяха насочени към усъвършенстване на оперативните способности, ефективността и съвместимостта на Военноморските сили на Република България с тези на страните-членки на НАТО чрез изпълнението на Цели на въоръжените сили и с отчитане на ресурсните възможности и достигнатото ниво на подготовка на силите.

Приоритетно за Военноморските сили беше осигуряването на подготовката на декларираните сили и определените за участие в международни учения, операции и мисии. Независимо от продължителния финансов и ресурсен недостиг, поетите коалиционни и международни ангажменти бяха изпълнени.

Проведоха се редица планиращи и координиращи конференции във връзка с участието на формирования от Военноморските сили в различни съвместни подготовки и учения от национален и съюзнически характер. По-важните от тях са националното военноморско учение с международно участие - „BREEZE 2013”, тактическо учение на Военноморска база от Военноморските сили - „ЧЕРНО МОРЕ 2013”, командно-щабно учение с Военноморска база от Военноморските сили -

„МОРСКИ ЩИТ 2013”, българо-румънско военноморско учение - “BGR-ROU TACTICAL EXERCISE/BRTE MART 2013”, двустепенно командно-щабно учение „ЩИТ-2013”.

Проведоха се полети на хеликоптери AS565MB „Пантер” В-901, 902 и 903 и тренировка с бордните спасители от водолазната група на спасителен кораб „Протео” с бордови номер 224.

Основните направления за съсредоточаване усилията на Военноморските сили през следващия период са: поддържане на Военноморските сили в състояние на постоянна готовност; участието на корвета 13 от Военноморските сили в пролетната активация на Оперативната група за сътрудничество в Черноморския регион BLACKSEAFOR в периода 05-23 април; провеждане на тактическото учение на Военноморска база от Военноморските сили „ЧЕРНО МОРЕ 2013”; подготовка на формированията от Военноморските сили за участие в националното военноморско учение с международно участие „БРИЗ 2013”; участие в щабовите на постоянните военноморски групи на НАТО; участие с щабни офицери във военноморската операция на ЕС за възпрепятстване, предотвратяване и възпиране на пиратски действия и въоръжени грабежи край бреговете на Сомалия – АТАЛАНТА; усвояване на новопридобитите вертолети “Пантер”; внасяне на „Доктрина за морски операции” – НП-3.1 за обсъждане в Съвета по отбранителни способности; организационно изграждане на Военноморските сили по график в съответствие с „План за развитие на въоръжените сили”; поддържане на формирования за овладяване и/или преодоляване на последствията от бедствия на Военноморските сили с необходимото оборудване и подготовка за оказване на помощ на населението при бедствия.

2.4 Изпълнение на мисиите на въоръжените сили

В контекста на мисия „Отбрана“ на българските въоръжените сили се проведеха планираните занятия по усвояване и поддържане на планове за бойна готовност и мобилизация. Тренировките по оповестяването на личния състав от Групата за военнотехническа експертиза на началника на отбраната, оперативните групи на командващия на Съвместното командване на силите и тези на командирите на видовете въоръжени сили потвърдиха надеждността на автоматизираната система за управление на оповестяването и допринесоха за повишаване на натренираността на дежурните екипи при извършване на оповестяването.

Продължава работата по разработване на нова Директива за бойна готовност на въоръжените сили. Определени са образците документи, необходими за планиране и провеждане на мобилизацията.

В изпълнение на мисия „Подкрепа на международния мир и сигурност“ беше проведено сертифициране на контингентите от въоръжените сили за участие в операции и мисии извън територията на страната, както следва:

- първи, втори, трети и четвърти екипи от военни съветници от въоръжените сили на Република България за участие в операцията на Международните сили за поддържане на сигурността в Афганистан, 05-06 февруари, Национален военен университет „Васил Левски“, гр. Велико Търново;

- национален поддържащ елемент и Четиринадесета рота за охрана на вътрешната зона на летище Кандахар в операцията на Международните сили за поддържане на сигурността в Афганистан, 12-14 февруари, 61-ва механизирана бригада, гр. Карлово;

- национален поддържащ елемент и лекоманеврена рота за участие в междинния резерв на операцията на ЕС в Босна и Херцеговина „АЛТЕА“ – 12-14 февруари, в.ф. 52590, гр. Ямбол.

За разлика от миналогодишния първи отчетен период, тази година се отчита значителен спад в участието на въоръжените сили по мисия „Принос към националната сигурност в мирно време“, което се дължи на предвидимите и по-благоприятни метеорологични условия. Продължи регулярно провеждането на редица мероприятия, по-важните от които са:

- Проведено беше трето заседание на Щаба за защита при бедствия на Министерството на отбраната;

- Изготвена беше заповед на началника на отбраната относно осъществяване на контрол на военните формирования от Българската армия, имащи в състава си формирования за овладяване и/или преодоляване на последствията от бедствия;

- Изготвена беше заповед на министъра на отбраната относно създаване на постоянно действаща работна група за установяване на критичните инфраструктура и обекти в Министерството на отбраната;

- Проведено беше заседание и е организирана дейността на работната група за изготвяне на правила, критерии за определяне и списък на критичната инфраструктура на Министерството на отбраната;

- Експерти от Министерството участваха в междуведомствена работна група за разработване на стратегия за намаляване на риска от бедствия.

2.5 Участие на въоръжените сили в операции и мисии

2.5.1 Операции и мисии на НАТО

- ***Операция на Международните сили за поддържане на сигурността в Афганистан (International Security Assistance Force – ISAF)***

Продължена бе дейността, свързана с приетата през 2011 г. „Стратегия за трансформиране на участието на въоръжените сили на Република България в ръководените от НАТО Международни сили за поддържане на сигурността в Афганистан“, както и по утвърдения План за трансформиране на участието на въоръжените сили на Република България в операцията на НАТО в Афганистан. През отчетния период Република България взе участие в операцията с контингент от въоръжените сили с обща численост до 422 военнослужещи, разпределени в:

- Кабул: национален елемент; рота за действие в земната зона за отбрана на летище Кабул, която към 31 януари приключи участието си в операцията;

два екипа от съветници; секция „Разузнаване”; група за електронно разузнаване и анализ; подразделение „Военна полиция”; медицински екип и щабни офицери – общо до 84 военнослужещи;

- Кандахар: национален елемент; рота за охрана на летище Кандахар; два екипа от съветници – общо до 338 военнослужещи. Поради отпаднала оперативна необходимост, екипът от старши съветници и медицинският екип към 16 март приключиха участието си в операцията.
- **Операция на Стабилизиращите сили за сигурност в Косово (Kosovo Force – KFOR)**

Стабилизиращите сили за сигурност в Косово, в тясна координация с мисията на ЕС в областта на върховенството на закона в Косово (EULEX), насочи усилията си в северната част на страната. Целта е да се разсеят подозренията и недоверието, които са най-голямото препятствие за напредъка и помирението.

Българското участие е с до 10 военнослужещи в щаба на операцията в Прищина и един военнослужещ в състава на Многонационално интегрирано логистично формирование за контрол на придвижването (Mov Con MILU).

- **Постоянната военноморска група на НАТО № 2 (Standing NATO Maritime Group 2 - SNMG2)**

В плаващия щаб на Постоянната военноморска група на НАТО №2, последователно участваща в операциите на НАТО „Active Endeavour” (в Средиземно море), „Ocean Shield” (около бреговете на Сомалия) и в други мероприятия, в съответствие с графика за оперативно използване, Република България участва с един военнослужещ.

2.5.2 Операции и мисии на Европейския съюз

- **Операция „ALTHEA” в Босна и Херцеговина (European Union Force ALTHEA - EUFOR)**

В операцията Република България участва с 10 военнослужещи в щаба и подчинените структури.

Като част от състава на Междинния резерв на операцията се поддържа постоянна готовност за развърщане в зоната на операцията на една лекоманеврена рота (от състава на Сухопътни войски) и национален поддържащ елемент – общо до 140 военнослужещи. От 1 март в дежурство за срок от шест месеца застъпи втората лека маневрена рота. Оперативната готовност се поддържа от територията на Република България в пунктовете за постоянна дислокация на формированията.

- **Гражданска мисия на ЕС за наблюдение в Грузия**

Продължи участието в гражданската мисия на ЕС за наблюдение в Грузия с до 12 военни наблюдатели в три полеви офиса.

- **Военноморска операция на ЕС за възпрепятстване, предотвратяване и възпиране на пиратски действия край бреговете на Сомалия (European Union Naval Force (EU NAVFOR) Somalia - Operation ATALANTA)**

Българското участие продължи с един военнослужещ в Оперативния щаб, развърнат в Нордууд, Великобритания.

- **Полицейска мисия на ЕС в Афганистан (EU Police Mission in Afghanistan EUPOL-A)**

Продължи участието в тази мисия с един инструктор от състава на Служба „Военна полиция“.

- **Мисия на ЕС за обучение на силите за сигурност на Мали**

В тази мисия Република България от началото на март 2013 г. с екип от четирима военнослужещи от Военномедицинска академия, развърнат в гр. Бамако.

2.5.3 Операции и мисии на ООН

- **Мисията на ООН в Либерия (United Nations Mission in Liberia - UNMIL)**

Продължава участието с двама военни наблюдатели.

2.5.4 Операции и мисии в подкрепа на населението

Сравнително предвидимите и благоприятни метеорологични условия през първото тримесечие бяха причината формированията за оказване помощ на населението при бедствия от състава на българските въоръжени сили да съсредоточат своите усилия върху усвояването на оперативните планове за тази дейност и за поддържане на постоянна готовност за оказване помощ на населението при бедствия. Формированията се доокомплектоваха с необходимите ресурси и се провеждаше теоретична и практическа подготовка за реалното им използване при необходимост.

С настъпването на пролетния сезон приоритетно бе проверявана готовността за действие при специфичните за сезона опасности – наводнения, свлачища, прекъсване на комуникации поради срутвания на скални и земни маси и др.

Проведени бяха 16 операции по разузнаване и унищожаване на открити невзривени бойни припаси на територията на страната. В тях участваха 67 военнослужещи и 33 единици техника. Разузнати и унищожени чрез взривяване бяха общо 783 боеприпаса, от тях: 56 артилерийски снаряда; 36 танкови снаряда; 588 гранати; 3 мини и 99 боеприпаса от други видове.

2.6 Съвместна подготовка

Участието на българските въоръжените сили в съвместна подготовка се заключаваше главно в две основни направления: подготовката на предвидените за участие в мисии зад граница формирования и планиране на предстоящи съвместни учения от национален, международен и съюзен формат.

В началото на 2013 г. беше изготвен нов „План за съвместна българо-американска подготовка и учения през 2013 г.“. Това се наложи в резултат на договорените нови учения и подготовки по време на проведената в края на 2012 г. в Германия конференция за планиране на ученията и подготовката за 2013 и 2014 г. Планът беше съгласуван с американската страна, Съвместното командване на силите, Служба „Военна полиция“, командванията на видовете въоръжени сили и утвърден от заместник-началника на отбраната и съпредседател на съвместната комисия. Всички мероприятия от него бяха заложили и в Плана за подготовка на Българската армия през учебната 2013 г.

Съгласно „План за съвместна българо-американска подготовка и учения през 2013 г.” се проведеха следните съвместни подготовки и учения в страната и чужбина:

- ротационна подготовка на военни формирования в Тренировъчния център на Силите на САЩ – Хохенфелс, Германия, 06.01.-17.02.2013 г. - (ISAF COIN Construct Mission Readiness Exercise);
- ротационна подготовка на военни формирования в Тренировъчния център на Силите на САЩ – Графенвюр, Германия, 01-25.03.2013 г. - (ISAF COIN Construct Mission Readiness Exercise).

Организирано беше участието на военнослужещи от състава на Екипите от съветници в езиков курс в Европейския център за изследване на сигурността „Джордж Маршал” в Гармиш-Партенкирхен, Германия, 14.01.-02.02.2013 г.

На 07.03.2013 г. се проведе работна среща за уточняване на спецификацията за двустепенното командно-щабно учение „ЩИТ 13” с участието на представители от Съвместното командване на силите, командванията на видовете въоръжени сили и щабове на бригади/бази.

Проведоха се планиращи конференции по провеждането на многонационалното учение „SABER GUARDIAN 2013” в Букурещ, Румъния, съвместното учение с Главна дирекция „Национална полиция”-МВР, съвместната междуведомствена подготовка „Gauntlet Challenge 2013”, съвместната летателна тренировка „Тракийска звезда 2013”, съвместната подготовка „BLACK SEA ROTATIONAL FORCE 13”.

Съвместно с Офиса за военно сътрудничество към посолството на САЩ беше координирано участието на военнослужещи в:

- планираща конференция за съвместната летателна тренировка „Тракийска звезда 2013”, 04-07.02.2013 г.;
- финална планираща конференция на Съвместната ротационна подготовка/учение 13-04, 07-09.01.2013 г.;
- финална планираща конференция на Съвместната ротационна подготовка/учение 13-05, 22-25.01.2013 г.;
- финална планираща конференция за Ротационна подготовка/учение 13-05 KFOR 17 MRE „Подготовка за мисии” (Stability and Peace Support Operation Construct Mission Readiness Exercise), 28.02.-01.03.2013 г., Тренировъчен център на Силите на САЩ – Хохенфелс, Германия;
- основната планираща конференция за сертифициране на втората батальонна бойна група, 25-26.02.2013 г., гр. Стара Загора.

2.7 Развитие на националните концептуални и доктринални документи на отбраната и въоръжените сили

В изпълнение на „План за разработване, изменение и допълнение на националните концептуални и доктринални документи в областта на отбраната и въоръжените сили” и на линейния график за неговото изпълнение, продължи работата по утвърждаване на базовите доктрини и разработване на поддържащите

доктрини в съответствие със създадената система с „Ръководство за развитие на националните концептуални и доктринални документи в областта на отбраната и въоръжените сили – част I – Доктрини”.

Утвърдени и въведени за изпълнение със заповеди на министъра на отбраната бяха „Доктрина за управление на човешките ресурси (НП-1)”, МЗ №ОХ-179/06.03.2013 г.; „Доктрина за логистиката (НП-4)”, МЗ № ОХ-191/08.03.2013 г.; „Доктрина за планиране на операции“ (НП-5)”, МЗ № ОХ-16/11.01.2013 г. и „Доктрина за финансово осигуряване (НП-8)”, МЗ № ОХ-83/05.02.2013 г.

Началникът на отбраната утвърди докладна записка за прекратяване разработването и снемането от йерархичната структура на националните доктринални документи на „Доктрина за подготовка на ВМС (НП-7.1)”, „Доктрина за подготовка на СВ (НП-7.2)” и „Доктрина за подготовка на ВВС (НП-7.3)”. Причина за това е, че „Доктрината за подготовка на въоръжените сили на Република България (НП-7)” обхваща въпросите по подготовката и на видовете въоръжени сили.

Със заповед на министъра на отбраната № ОХ-46/22.01.2013 г. беше утвърдено и въведено за изпълнение „Ръководство за развитие на националните концептуални и доктринални документи на въоръжените сили – част II – Концепции”.

2.8 Въоръжение и техника

2.8.1 Политики и подходи по въоръжението и техниката

Основните принципи, от които Министерството на отбраната се ръководеше, са максимално осигуряване потребностите на заявителите с въоръжение, техника и имущества, както и максимална защита на интереса на възложителя, в зависимост от наличните финансови средства.

В условията на ограничен бюджет за отбрана са осигурени следните по-важни способности:

- в ход е изпълнението на договори за „Проверка, ремонт и презапис на постоянна памет на изделие 10400” и „Еталониране на работни мерки за изделие 10206 и проверка на изделия АКИПС 5К43Э”, с което ще се осигури безаварийна работа на формированията от ВВС;
- изпълнена е доставка на тежко защитно облекло за сапъора и минотърсачен апарат;
- осигурен е доковият ремонт на фрегата "Смели";
- доставени са автомобилни гуми и акумулатори за военните формирования от българските въоръжени сили;
- осигурена е доставка на изолиращо защитно облекло, въздухо-дихателни апарати, бронежилетки и модули за тях, необходими за формированията участващи в мисии зад граница;

- сключени са договори за застраховка "Злополука", настъпила при или по повод изпълнение на служебните задължения на военнослужещи от Министерството на отбраната, Българската армия и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната“ и застраховка "Гражданска отговорност" на длъжностите за военнослужещи и цивилни служители от Министерството на отбраната и Българската армия за причинени имуществени и неимуществени щети и вреди на трети лица;
- осигуряване на преводачи за нуждите на военните контингенти зад граница.

2.8.2 Инвестиционен план-програма на Министерството на отбраната

Изпълнени бяха дейности по следните проекти от Инвестиционния план-програма на Министерството на отбраната до 2020 г.:

- **Проект № 1 „Изграждане на Батальонна бойна група (ББГ) от състава на механизирена бригада“:** Реализират се отделни позиции от списъка с необходимо оборудване, които са по линия на Програмата на САЩ за подпомагане в областта на сигурността.
- **Проект № 3 „Придобиване на нов модел основен боен самолет и осигуряване на интегрирана логистична поддръжка“:** Разработени са методика за избор на оптимален вариант за реализация на проекта и математически модел за оценка на вариантите. Предстои разработване на проект за инвестиционен разход за придобиване, разглеждане на същия от Министерски съвет и Народно събрание и изработване на план за изпълнение на проекта.
- **Проект № 5 „Интегрирана логистична поддръжка на вертолети Кугър и Пантер“:** Провеждат се преговори за сключване на рамково споразумение с изпълнител по обществена поръчка за интегрирана логистична поддръжка на вертолети „Кугър“.
- **Проект № 9 „Развитие на технически системи за водене на стратегическо разузнаване“:** извършени бяха дейности за организация на доставката на материални средства и услуги, необходими за развитие на способностите и модернизиране на системата за електронно разузнаване, на комуникационната и информационна система и на автомобилната база на Служба „Военна информация“.
- **Проект № 11 „Изграждане на Съвместен оперативен център (СОЦ) на Съвместното командване на силите (СКС)“:** Прието беше решение проекта да бъде финансиран от Програмата на САЩ за подпомагане в областта на сигурността.

2.8.3 Развитие на способности в сътрудничество със съюзници и партньори

Република България участва в Многонационалната програмата за придобиване на способности за стратегически въздушен транспорт (SAC – C-17). На основание меморандума за разбирателство през 2013 г. за страната са планирани 65 летателни часа, от които 10 % (6,5 летателни часа) са за обучение и подготовка на екипажите

на самолетите „С-17”. През първото тримесечие страната използва 56,9 летателни часа за транспортиране на личен състав, техника и материални средства при изтеглянето на българския контингент от Кабул, за ротацията на контингента в Кандахар и екипите военни съветници.

Програмата на НАТО за съюзно земно наблюдение (Alliance Ground Surveillance – AGS), в която участва и република България, е предназначена за придобиване на способност за наблюдение в район на провеждана операция. Тя коренно ще подобри информацията за картината на наземната обстановка в районите за действие на контингентите, участващи в операции на НАТО и значително ще намали риска за военнослужещите. През март бе преведена първата вноска по административния и оперативния бюджет на програмата за 2013 г.

Информационна система “Логистика на Българската армия” е проект, финансиран по програмата на САЩ за подпомагане в областта на сигурността. Със заповед на началника на отбраната № ЗНО-11/17.01.2013г. бе създадена организация за изпълнението на фаза №3 на пилотния проект. В тази връзка беше изготвен и утвърден от началника на отбраната и План за изпълнение на фаза №3 на проекта.

Проведени бяха работни срещи по отчитане изпълнението и набелязване на следващи мероприятия по изпълнението на проекта с представители от Офиса за отбранително сътрудничество от посолството на САЩ, представителя на изпълнителя на проекта „Хюлет Пакард” и подизпълнителя “Рила Солушънс”.

Изпратена беше предварителна национална позиция по пакет „Цели за способности 2013” на НАТО за Република България до Постоянната делегация на страната в НАТО. Върху предварителната национална позиция по този пакет бяха проведени съвместни консултации с НАТО. Извършена беше подготовката за участие на екипа от Министерството на отбраната в многостранните консултации с НАТО по „Цели за способности 2013” за Република България.

2.8.4 Утилизация на излишни бойни припаси

Експерти от Министерството на отбраната взеха участие в работна среща с представители на Департамента по сигурността на САЩ относно възможностите да съдействат от американска страна за утилизация и/или унищожаване на касетъчните боеприпаси. На срещата беше определена принципната посоката за действие.

Създадена беше организация за изпълнение на сключен договор за утилизация на боеприпаси № УД-12-4/01.02.2013 г., като за целта беше изготвена заповед на министъра на отбраната № ОХ-140/22.02.2013 г. и стартира процесът на получаване на боеприпасите по договора от „Терем – Цар Самуил“ ЕООД, гр. Костенец.

Във връзка с инцидента край пътен възел „Петолъчката” се прекратиха договори за утилизация на боеприпаси на обща стойност 1 300 хил.лв. Боеприпасите по прекратените договори, които останаха неутилизирани, се сдадоха на военните формирования – съхранители.

Във формированията от българските въоръжени сили продължават да се съхраняват излишни боеприпаси, подлежащи на утилизация. Освен финансови измерения, проблемът с излишните боеприпаси има и друг особено важен аспект

безопасността. В резултат от провежданите полигонни и лабораторни изпитвания се установява, че в боеприпасите и техните елементи настъпват необратими физико-химични изменения, които биха довели до самовъзпламеняване.

2.8.5 Политики по прилагане на компенсаторни практики (офсет)

Частично изпълнен е последния директен офсетен проект „Инфраструктура на Военновъздушните сили и Военноморските сили по офсетно споразумение между Министерство на отбраната и компания „Юрокоптер“, Франция. Първо частично приемане по договора за продължаване на строителството в авиобаза Крумово с избрания изпълнител може да се очаква в края на април, след приключване на първия етап от строителството.

Индиректният офсет по проекта за изграждане на „Международен Технологичен Център“ е одобрен за изпълнение от Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. По предложение на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма, през март беше прието изпълнението на втория етап от одобрения за изпълнение проект.

През месец се проведе работна среща с представители на „Аления Аермаки“, Италия, на която страните се договориха да се планират преговори за окончателно изменение параметрите на офсетното споразумение в частта му за индиректен офсет и приемане за изпълнение на нов проект по индиректният офсет.

3 Хората в отбраната

3.1 Състояние на окомплектоването на Министерството на отбраната и Въоръжените сили

Във връзка с предстоящите организационно-щатни и дислокационни промени, в изпълнение на Плана за развитие на въоръжените сили, бяха утвърдени нови длъжностни разписания за реорганизиращите се военни формирования. Окомплектовани бяха, по мотивирани предложения от командирите/началниците, вакантни длъжности, които са възлови за съответните военни формирования.

В резултат на извършените назначения към 01.04.2013 г. окомплектоваността с военнослужещи в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия е 88 % от щатния състав, разпределено както следва: Министерство на отбраната – 91 %, структури на пряко подчинение на министъра на отбраната – 86 % и Българската армия – 89 %.

Сключени бяха 105 договора с български граждани, успешно издържали конкурса за служба в доброволния резерв.

3.2 Длъжности в щабове и органи на НАТО, ЕС и други международни организации

Продължи поетапното попълване на длъжностите от командната структура на НАТО и овакантяващите се длъжности по други инициативи. В изпълнение на Плана за провеждане на конкурсите за подбор е проведен един конкурс за попълване на вакантни международни и национални длъжности. Бяха

командировани военнослужещи и цивилни служители на 10 длъжности. С това процентът на попълване на длъжностите в структурите на НАТО достигна 67.56 %.

3.3 Набиране и кариерно развитие

Започна провеждането на конкурси за приемане на военна служба на лица, завършили средни или висши училища в страната и чужбина, както следва: в Националната гвардейска част – 20 длъжности; във Военно-географска служба - две длъжности; във Военномедицинска академия – четири длъжности; в Стационарната комуникационна и информационна система – две длъжности.

Продължава конкурсът за приемане на военна служба на 305 длъжности във военни формирования от Сухопътни войски.

В изпълнение на заповед на министъра на отбраната №ОХ-167/28.02.2013 г. беше създадена организация за годишното разместване и назначаване на военнослужещите на вакантни и овакантяващи се длъжности през 2013 г.

Обявен беше Регистър на вакантните длъжности за сержанти (старшини) и войници (матроси) към 01.03.2013 г. и Регистър на вакантните длъжности за офицери и офицерски кандидати.

През отчетния период от военна служба бяха освободени 596 военнослужещи, като 162 от тях са напуснали по собствено желание или поради навършване на пределна възраст. От освободените военнослужещи 588 са без право на пенсия.

Продължава набирането на кандидати за резервисти за обявените 1199 длъжности в доброволния резерв. С цел удължаване на сроковете за кандидатстване беше изменена заповед на министъра на отбраната №ОХ-889/21.12.2012 г. Централното военно окръжие организира целенасочена рекламно-информационна кампания за набирането на кандидати за доброволния резерв.

Проведе се активна информационно-рекламна дейност за набиране на кандидати за военнослужещи – курсанти и войници.

3.4 Военно-образователна система

Приключи подготовката и съгласуването с Министерството на образованието, младежта и науката на проект на нов правилник за устройството и дейността на Военна академия „Г.С. Раковски”.

Бяха обобщени и внесени за обсъждане в Съвета по отбранителни способности и в Съвета по въоръжения, заявките за обучение в докторантура чрез самостоятелна подготовка. Утвърдени бяха 31 теми за разработване на дисертации във Военна академия, висшите военни училища и Института по отбрана.

От новата 2012-2013 г. броят на обучаемите за придобиване на степен на висшето образование във Военната академия и висшите военни училища и на професионална квалификация в професионалните колежи в цялата военнообразователна система е както следва: слушатели – 169, от тях новоприети - 141; студенти – 4454, от тях новоприети – 1247 ; курсанти – 519, от тях новоприети –

75; докторанти – 182; кадети в сержантските (старшински) колежи – 135. Всичко обучаеми: 5459.

В квалификационни курсове се обучиха общо 803 специализанти, които се разпределят както следва: от Министерството на отбраната и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната – 132 обучаеми; от Съвместното командване на силите – 56; от Сухопътните войски – 107; от Военновъздушните сили – 79; от Военноморските сили – 59; преминали специализирани курсове за следдипломно обучение на специалисти с медицинско образование – 370; в курсове по английски език са зачислени 222 специализанти.

Освен в страната, обучение в квалификационни курсове в чужбина, включително в конференции и семинари, преминаха 43 военнослужещи и цивилни служители.

Разработена беше Наредба за условията и реда за приемане на сержанти (старшини) и войници (матроси) за обучение в професионалните сержантски (старшински) колежи (№ Н-6/29.03.2013 г.).

Разработен и издаден със заповед на министъра на отбраната № ОХ-135/22.02.2013 г. беше „Регистър на курсовете за придобиване и повишаване на квалификацията във военните академии и висшите военни училища през 2014 г.

Разработена и утвърдена беше административно-учебната документация на четири нови курса за допълнителна квалификация.

3.5 Социален статус и мотивация

Основните усилия бяха насочени за издигане на социалния статус и мотивацията на военнослужещите и цивилните служители от Министерство на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия чрез подобряване на условията на труд, повишаване на физическата им дееспособност, усъвършенстване на системата за материално подпомагане, осигуряване на условия за успешна социална адаптация на военнослужещите, освободени от редовете на въоръжените сили, и повишаване ефективността на наградната политика на Министерство на отбраната.

На заседанието на Съвета по условия на труд към Министерството на отбраната беше приет План за проверките по безопасност и здраве през 2013 г. и бяха разпределени финансовите средства за подпомагане на военните формирования и структури от Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на военнослужещите и цивилните служители.

Проведени бяха три заседания на Комисията по материално подпомагане към Министерство на отбраната, на които бяха разгледани 569 молби за отпускане на материална помощ. От тях 543 молби бяха удовлетворени.

Продължиха усилията за подпомагане социалната адаптация на военнослужещи, освободени от военна служба. Във военните формирования бяха проведени общо 250 групови и индивидуални информационни беседи. Общо 803

военнослужещи са информирани за осигуряваните от Министерство на отбраната дейности по програма „Социална адаптация на военнослужещите, освобождавани от военна служба”. Също така бяха осигурени и актуализирани 89 информационни материала.

През отчетния период 472 военнослужещи завършиха започнало през 2012 г. обучение за придобиване на професионална квалификация, преквалификация или ключови компетентности.

За осигуряване на възможност за производствен стаж по професия „Охранител” се изпълнява проект в партньорство с „Национална асоциация за икономическа и социална интеграция” в регионите на София и Пловдив с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, съфинансирано от Европейския социален фонд на ЕС.

Съвместно с Агенцията по заетостта бяха организирани срещи с работодатели и трудови борси, в които взеха участие 86 лица. Осигурена бе информация за общо за 1147 свободни работни места в страната и чужбина.

За повишаване компетентността на офицерите и цивилните служители, участващи в провеждането на дейностите по адаптация, беше проведен целеви курс във Военна академия „Г.С. Раковски”.

Беше създадена необходимата организация за осигуряване на отдиха и възстановяването на военнослужещите и техните семейства в страната и чужбина за сезон „Лято-2013 г.”.

3.6 Политика на социално сътрудничество

Продължи реализирането на политиката за подобряване на социалния диалог между ръководството на Министерството на отбраната и ръководствата на официално представените синдикални организации. Усилията на социалните партньори бяха насочени към съгласуване на интересите, добронамерено уреждане на възникналите спорове и предотвратяване на трудовите конфликти.

През февруари беше проведено редовно заседание на Отрасловия съвет за социално сътрудничество в Министерството на отбраната, на което бяха обсъдени редица актуални въпроси, отнасящи се до статута и възнаграждението на служители от системата на отбраната. Отрасловиет съвет прие Допълнително споразумение, което беше подписано от министъра на отбраната и председателите на двата синдиката в Министерство на отбраната и обявено със заповед на министъра на отбраната №ОХ-170/01.03.2013 г.

Организирани бяха четири работни срещи между представители на ръководството на Министерството на отбраната и синдикатите по актуални въпроси на социалната сътрудничество.

4 Национална и евроатлантическа сигурност и отбрана, международен мир и стабилност

4.1 Европейски съюз (ЕС) – Обща политика за сигурност и отбрана

Основният фокус на дейностите в Министерство на отбраната по линия на ЕС бяха свързани с подготовката на Европейския съвет по въпросите на Общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО), насрочен за декември 2013 г. В това направление бяха и дискусиите на проведената през февруари в Дъблин, Ирландия, неформална среща на министри на отбраната на държавите-членки на ЕС и съответните срещи на директорите по отбранителна политика. Наред с дейностите по подготовката на Европейския съвет през 2013 г. бяха разгледани текущите операции и мисии на ЕС, с акцент върху наскоро започналата мисия за подготовка на силите за сигурност на Мали (EUTM Mali), както и развитието на способностите в контекста на инициативата на ЕС „Обединяване и споделяне на способности”.

През март за първи път в ЕС се проведе Годишна конференция на Европейската агенция по отбрана. На конференцията бе отбелязано, че дейността на Агенцията в средносрочен план следва да е в пълен унисон с политиката и целите на заключенията от Съвета през декември 2012 г. в направление на подпомагане, запазване и разширяване на европейския пазар, поддържане и създаване на нови работни места и консолидиране на европейската отбранителна индустриална и технологична база.

Важно място в дейността на Министерство на отбраната заемаха и усилията по изпълнение на инициативата на ЕС „Обединяване и споделяне на способности”. В рамките на инициативата Република България участва в четири проекта – Европейски флот за въздушен транспорт (EATF), Мрежа за Наблюдение на морските пространства (MARSUR), Инициатива за изграждане на многонационални модулни медицински формирвания (M3Units) и Проект за закупуване на сателитни комуникации в Европейската агенция по отбрана (European Satellite Communication (SATCOM) Procurement Cell). По програмата Европейски флот за въздушен транспорт страната е заявила домакинство и участие в първия по рода си „Европейски курс за усъвършенстване тактическата подготовка на екипажи от транспортната авиация“ (EAATTC) на летище Пловдив през 2014 г.

Продължи активното участие в дискусиите в рамките на Военния комитет на ЕС и Политико-военната група по търсене на възможности за преодоляване на затрудненията с попълване на графика за дежурство на Бойните групи на ЕС. Създадена е организация за подготовка и участие на български контингент в дежурството на многонационалната бойна група „Хелброк” през първата половина на 2014 г. Анализирани са възможностите и предстои координация с Гърция за потвърждаване на българското участие и през 2016 г.

4.2 НАТО – колективна отбрана и съюзна политика за сигурност

Основният акцент в работата на Министерство на отбраната по линия на НАТО беше съсредоточен около продължаващия процес на трансформация и модернизация и участието в мисии и операции на Алианса. Централно място в дневния ред зае провеждането на преговорите по пакета „Цели за способности 2013” и успешното участие в инициативите „Интелигентна отбрана” и „Свързани сили”.

През януари бяха проведени съвместни консултации с НАТО по пакета „Цели за способности 2013”. Република България изрази готовност да приеме за изпълнение всички цели в частта „Стабилизиране и възстановяване”, с някои допълнителни времеви и количествени ограничения. Министерството на отбраната пое ангажимента по съответните цели да подготви специалисти в областта на разоръжаването, демобилизацията и реинтеграцията, които да бъдат готови за разполагане в операции на НАТО по стабилизиране и възстановяване от началото на 2015 г.

На проведената през февруари в Брюксел среща на министрите на отбраната на НАТО акцентът беше върху равносметката от постигнатото за подобряване на отбранителните способности на Алианса в контекста на решенията от Срещата на върха в Чикаго и утвърждаването процеса на планиране на бъдещата мисия „Решителна подкрепа” на НАТО в Афганистан след 2014 г.

В рамките на инициативата за „Интелигентна отбрана” Република България участва в шест проекта от Група 1, като е водеща страна по проекта „Ролята на жените в сигурността и отбраната”. През март беше проведена международна конференция на тема „Пълноценното използване на човешките ресурси: предизвикателства и добри практики” като част от изпълнението на проекта. В Министерството на отбраната продължава задълбочения анализ на проекти от Групи 2 и 3, в които Република България може да се включи.

През март се проведе втората международна конференция на създадения в София Център за изследване, изграждане и развитие на способности на НАТО за управление на кризи и оказване на помощ при бедствия, с което се отбеляза напредък в неговото развитие. Процесът на подготовка за акредитацията на Центъра ще стартира през юли, като се очаква през октомври да бъде взето окончателното решение за неговото акредитиране.

4.3 Международно сътрудничество

Съгласувани и подписани бяха планове за двустранно военно сътрудничество с Франция, Армения, Азербайджан, Грузия, Украйна, Руската Федерация, Македония, Израел. Предстои подписването на двустранните планове с Румъния, Турция, Гърция и Полша, които са съгласувани от българска страна, но поради различни проблеми от вътрешен характер все още не са подписани от съответните държави.

Началникът на отбраната посети Полша и Словения. В началото на януари бе проведена регулярната среща на началника на отбраната с Асоциацията на военните аташета, акредитирани в България.

Република България е водеща страна по проекта „Изграждане на интегритет” в рамките на Процеса на срещи на министрите на отбраната от Югоизточна Европа (SEDM). В тази връзка през януари в Министерството на отбраната бяха проведени консултации с представители от Министерство на отбраната на Кралство Норвегия като част от изпълнението на проекта. По време на консултациите бяха направени анализ и оценка на антикорупционните практики и политики на Министерството на отбраната, както бе разгледан и българският опит, с цел по-нататъшното му използване от останалите страни-участнички в проекта.

В рамките на Форума за сигурност и сътрудничество (ФСС) през март се проведе 23-та Годишна среща за оценка на изпълнението на задълженията в областта на политико-военното измерение на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ). За периода от предходната среща през 2012 г. форумът е приел две решения по актуализиране на Виенския документ (ВД) – въвеждане на нови формати за нотификация и изискване за нотифициране на една военна дейност под изискуемите нива.

Поради настъпили промени от международноправен и организационен характер в началото на годината беше стартирана инициативата за актуализиране на Протокола относно мерки за укрепване на доверието и сигурността между Република България и Република Сърбия.

През февруари се проведе поредното заседание на работната група по военнотехническо сътрудничество между Република България и Руската федерация. Връчването на сертификат на „ТЕРЕМ-Летец” за организация на ремонта на вертолети „Ми-24” е показател за бързо развиващото се сътрудничество.

В изпълнение на Конвенцията по касетъчните боеприпаси (ККБ) продължи уточняването на параметрите на проекта на национален план за утилизация и/или унищожаване на касетъчните боеприпаси. Продължиха усилията на Министерство на отбраната и по подготовката сключването на Меморандум между ОССЕ и Република България за унищожаване на ракетни горива и окислители, особено опасни за околната среда.

5 Поддръжка и осигуряване на отбраната

5.1 Разузнаване

Основните усилия на служба „Военна информация“ бяха насочени към: добиването на разузнавателна информация и изготвянето на анализи за развитието и перспективите за урегулиране на военнополитически и икономически кризи и конфликти в локален и регионален мащаб; своевременното и надеждно информационно осигуряване на дейността на държавното и военното ръководство за ефективно участие във формирането на отбранителните политики на НАТО и на ЕС и за управление на националните военни контингенти, участващи в операции и мисии зад граница; ръководството на разузнавателните органи на Службата; координиране на разузнавателния процес в Българската армия; осъществяването на сътрудничество и обмен на информация с разузнавателните структури на НАТО и ЕС и с партньорските служби; подпомагането на ръководството на Министерството

на отбраната при провеждането на военно-дипломатическа дейност и военно сътрудничество.

Прилаганият мениджмънт на разузнавателния процес способстваше за оптимално и ефективно използване на наличните ресурси при изпълнението на специфичните задачи и поддържането и развитието на необходимите разузнавателни способности.

С приоритет бяха наблюдавани: обстановката в страните от Западните Балкани, Северна Африка и Близкия изток; възможните сценарии за развитие на кризата в Сирия, обстановката в Афганистан и други страни, в които са разположени български контингенти, дейността на терористични организации и активизирането на други асиметричните рискове и заплахи за националната сигурност.

За нуждите на държавното и военното ръководство бяха изготвяни информационно-аналитични материали по актуални въпроси или по заявка на потребителите на разузнавателна информация. Осъществяваше се непрекъснато информационно осигуряване на Съвместното командване на силите и командванията на видовете въоръжени сили

Служба „Военна информация“ активно участваше в изготвянето, съгласуването и одобряването на документите от Съгласуваната разузнавателна продукция на НАТО (NAI). Службата изпълняваше успешно задачите си в операции и мисии на НАТО и ЕС със собствени органи, чрез участие в националните контингенти и в други формати. Заделени бяха значителни ресурси за разузнавателно осигуряване на българските военни контингенти.

Към 31.03.2013 г. Министерството на отбраната е представено чрез 24 Служби на военни аташета в 40 страни, като 16 от военните аташета са с акредитация в една страна, а осем – с по две или повече акредитации в общо 24 страни.

5.2 Комуникационно и информационно осигуряване

Продължи работата по консолидация на основните приложни системи в българските въоръжени сили, с цел намаляване на стойността на поддръжката на използваните бази от данни и оптимизация използването на хардуерните средства. Продължава извършването на миграция на домейновата структура на Автоматизираната информационна система на Българската армия (АИС на БА) и инсталирането на софтуерна платформа за споделяне на информация (Microsoft Share Point Server) за нуждите на Министерство на отбраната и Българската армия. За подпомагане работата на ръководството на Министерството на отбраната и Българската армия продължи доставката на IT решения.

Продължи модернизацията на Стационарната комуникационна система „Странджа-2“, чрез изграждане на оптични кабелни линии за привързването ѝ към държавната мрежа за национална сигурност и отбрана, както и разширение с MPLS/IP функционалност. Осигурена беше извън гаранционната поддръжка, ъпгрейд, подмяна на хардуер и софтуер на елементи от системата. Това гарантира

нейната надеждност и непрекъснатост на работа по осигуряване на ежедневния обмен на информация в Министерство на отбраната и Българската армия.

Осигурена беше и извън гаранционната поддръжка на:

- ТЕТРА мрежата на Българската армия, което гарантира надеждността на свързката с подвижни обекти;
- системи за криптографска защита на комуникационно-информационната система на Министерство на отбрана и Българската армия за поддържането на устойчив и гарантиран обмен на класифицирана информация;
- АИС на БА.

Придобита беше стационарна видеоконферентна станция с изнесен модул за нуждите на системата на Съвместното командване на силите.

Извършени бяха необходимите дейности по осигуряване на ежедневната работоспособност на Комплексната автоматизирана система (КАС) за управление на страната. За развитие на системата бе придобито ново оборудване.

Поради липса на финансиране не бяха стартирани проектите за модернизация на тактическите комуникации.

Стартирани бяха процедури и изготвени документите за акредитация на автоматизирани информационни системи и документите за въвеждане в експлоатация на нови криптографски мрежи в Министерство на отбраната и Българската армия.

Служба „Военна информация“ формира способности по изграждането на единна преносна и информационна среда с комуникационно-информационната система на Българската армия, структурите на държавната и местна администрация и участва в общата система за управление на страната при кризи от военен характер.

Планираната и изградена комуникационно-информационна система на контингентите от Българската армия функционира нормално, изпълнява изискванията на системата за командване и управление и осигурява необходимия непрекъснат информационен обмен при изпълнение на задачите и надеждно национално управление на българските военни контингенти зад граница.

Проведено беше допълнително специализирано обучение на комуникационните специалисти от екипите съветници, които ще изпълняват задачи в района на мисията в Кандахар. Съпроводени бяха процесите по докомплектуване на ротата за охрана на летище Кандахар и екипите от военни съветници с имуществата и сдаване на ремонт на върнато повреденото имущество за комуникационно-информационна поддръжка от района на мисията.

5.3 Логистично осигуряване

Основните усилия на логистичните органи на всички нива бяха насочени към осигуряване на подготовката и участието на контингентите ни в операции зад граница, подготовката на военните формирования на територията на страната, към оптимизиране на функциите, задачите и взаимовръзките в областта на логистиката,

както и поддържането на въоръжението и техниката в техническа изправност и готовност за бойно използване.

Продължи работата по актуализирането на нормативната база и вътрешноведомствените актове. Разработен беше проект на „Наредба за условията, реда за изплащане и конкретния размер на пътните пари на военнослужещите, техните семейства и цивилните служители от Министерството на отбраната, Българската армия и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната при отиване и връщане от платен годишен отпуск на територията на страната”.

Внесени бяха в Министерски съвет предложения за допълнение и изменение на „Наредба за условията и реда за осъществяване на дейностите, свързани с оръжия, боеприпаси, взривни вещества и пиротехнически изделия, и контрола над тях във и от въоръжените сили на Република България”. Целта е да се регламентират: дейностите по предаването на боеприпасите за полигонни и лабораторни изпитвания на Централния артилерийски технически изпитателен полигон; извършването на бракуване на оръжия във въоръжените сили, както и на предаването на оръжия и боеприпаси, които не са излишни за Българската армия, а са определени за запаси за бойна подготовка или текущо доволствие.

Осигуряването на българските въоръжени сили с материални ресурси се извършваше основно от складовите наличности, от освободени наднормативни военновременни запаси, прехвърлени за текуща издръжка на формированията, както и от изпълнените доставки и услуги по ЕФП за МТО на Министерството на отбраната за 2013 г. Бяха съгласувани искания за доставки и услуги по 54 позиции и заявки за доставки и услуги по 10 позиции от ЕФП за МТО на Министерството на отбраната за 2013 г.

Във връзка с освобождаването на Българската армия и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната от излишни материални ресурси бяха изготвени и утвърдени: „Основен график и два допълнителни графика за сдаване и приемане от структурите на въоръжените сили на войскови райони и имоти през 2013 г.”; „Списък за излишните оръжия, боеприпаси, взривни вещества и пиротехнически изделия за Българската армия към 01.01.2013 г.” и „Списък на отбранителните продукти за снемане от употреба към 01.01.2013 г.”.

Във връзка с организиране на експлоатацията, ремонта и съхранението на отбранителните продукти беше изготвена заповед на министъра на отбраната № ОХ-15/10.01.2013 г. за подобряване организацията на експлоатацията на пътните превозни средства от въоръжените сили през зимния период.

Със заповед на министъра на отбраната №ОХ-31/17.01.2013 г. бяха определени условията и реда за изплащане и определяне размера на средствата за представително облекло на цивилни служители, работещи по трудово и служебно правоотношение в Министерството на отбраната, структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната и Българската армия. Разработени бяха „Визия за усъвършенстване на системата за осигуряване с вещеве имуществото в периода 2013-2015 г.” и проект на „Визия за единна камуфлажна униформа за военнослужещите от въоръжените сили на Република България”.

Въпреки ограничените наличности от консумативи и резервни части, периодичното техническо обслужване и планово-предупредителните ремонти на въоръжението и техниката се извършиха съгласно графика.

Усилията бяха насочени към всестранното осигуряване на контингентите с полагащите се материални средства и услуги и оказване на контрол и помощ при изтеглянето на част от българския контингент от Афганистан. Във връзка с прекратяване на участието на 7-ма рота за действие в зоната за отбрана на летището в Кабул през януари беше организирано завръщането на личния състав и транспортирането на въоръжението, техниката и материалните ресурси на контингента.

Военномедицинска академия участва в медицинското осигуряване на 11 мероприятия, провеждани от Министерството на отбраната, Щаба на отбраната и в интерес на войските със 77 медицински екипа от многопрофилните болници за активно лечение и Военномедицинския отряд за бързо реагиране. Бяха извършени две ротации на медицински екипи в Афганистан (19 медицински специалисти). В мисии и операции зад граница взеха участие 23 медицински специалисти, от които 14 офицери и девет сержанти.

На базата на проведения профилактичен преглед на военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната и оценка на здравословното им състояние беше изготвена заповед на министъра на отбраната, с която беше обявен списъкът на личния състав от Министерството на отбраната, нуждаещ се от лечение, рехабилитация и профилактика през 2013 г. Изготвени бяха заявки до ведомствените болнични заведения за рехабилитация, за планиране на персонално лечение на хронично болните.

Беше изготвена и предоставена за изпълнение от Военномедицинска академия обобщена годишна заявка за необходимите медицински имущества, апаратура и техника на военните формирования от Българската армия и структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната за 2014 г.

5.4 Инфраструктура на отбраната

Създадена беше организация за освобождаването от недвижими имоти с отпаднала необходимост чрез предоставяне безвъзмездно на ведомства и общини за задоволяване на обществените потребности и осъществяване на разпоредителни действия по реда на Закона за държавната собственост. Същевременно вниманието беше насочено и към тяхната охрана.

Изготвени и утвърдени от министъра на отбраната бяха:

- График през 2013 г. за осъществяване на разпоредителни действия с 41 имота-държавна собственост, представляващи магазини и подблокови пространства с отпаднала необходимост за Министерството на отбраната;
- График през 2013 г. за осъществяване на разпоредителни действия с 171 имота-държавна собственост с отпаднала необходимост за Министерството на отбраната;

- Допълнителен График през 2013 г. за осъществяване на разпоредителни действия със 73 имота-държавна собственост с отпаднала необходимост за Министерството на отбраната;
- График за предоставяне на имоти на общини, областни управители и ведомства през 2013 г.: основен – за 127 имота и допълнителен – за седем имота.

Към 31.03.2013 г. със заповеди на министъра на отбраната бяха стартирани 12 процедури за продажба чрез търг, които са обявени в сайта на Министерство на отбраната и на Интернет-страницата за бизнес-имотите в България. От проведените четири търга е определен купувач за един имот в гр. София.

Наличието на съоръжения в имотите все още е пречка за продажбата на над 60 имота. Поради несъвършенството на нормативната уредба остава открит въпросът за изготвяне на оценката на съоръженията, която да се заложи при формиране на началната тръжна цена на имота.

Отчитайки стагнацията на пазара на недвижимата собственост и пониженото търсене, усилията по освобождаване на излишни имоти са насочени към взаимодействие и координация с областните управители и местната власт. С решения на Министерски съвет безвъзмездно бяха предоставени седем имота на общини и шест имота на ведомства, между които на Националната служба за охрана и Министерство на вътрешните работи. Със заповед на областния управител по реда на чл. 17, ал. 2 от Закона за държавната собственост бяха безвъзмездно предоставени 24 имота на областни управи.

Към 31.03.2013 г. с охрана са 418 освободени войскови райони (в отделен район са обособени по няколко имота). Общата стойност за охрана по сключени 237 договора е 977 880,00 лв. с ДДС месечно.

На различен етап са две открити процедури по Закона за обществените поръчки за възлагане обществена поръчка на лицензирани дружества за продължаване на охраната на 310 освободени войскови района. Тези процедури обхващат райони по договори за охрана, сроковете на които са изтекли, както и за войскови райони по основен и допълнителни графици за сдаване и приемане от структурите на въоръжените сили. Подготвя се документация на процедура по Закона за обществените поръчки за охрана на девет освободени войскови района, на 13 военни общежития и за сключване на рамково споразумение.

Продължаващите обжалвания на процедурите по Закона за обществени поръчки са реална предпоставка за извършване на охраната по договори с изтекъл срок на действие и за неосигуряване охрана на новоосвободени от видовете въоръжени сили казармени райони.

Към 31.03.2013 г. документално са обособени 1119 имота с отпаднала необходимост за Министерство на отбраната, от които освободените войскове имоти са 987, а 132 са подблокови пространства.

Бяха инициирани дейности, свързани с промяна на предназначението на подблокови пространства, с цел обособяването им в жилищни помещения, както и по учредяване право на строеж в имоти с отпаднала необходимост.

Изготвени бяха годишни отчети за изпълнението на програма 9.2. „Инфраструктура на отбраната“ и ЕПСОССУ за 2012 г. Във връзка с утвърдените бюджетни квоти на отбранителните програми в Министерство на отбраната беше разработен актуализиран програмен меморандум на програма 9.2. за 2013 г.

Проведени бяха седем процедури за строителство и консултантски услуги по Закона за обществени поръчки и наредбите към него и се изпълняват 14 договора за строителство и строителни услуги. Извършено беше разплащане по седем договора, изпълнени през 2012 г.

Съгласно утвърдения ЕПСОССУ на Министерство на отбраната през периода са усвоени финансови средства (централни плащания) в размер на 691 932,57 лв.

В рамките на Програма на НАТО за инвестиции в сигурността (NSIP) в процес на изпълнение е инфраструктурен проект в авиобаза Граф Игнатиево с прогнозна стойност около седем млн. лв., който е планиран за завършване през май. Изпълняват се и инфраструктурни проекти, свързани с комуникации и интерфейс за управление на въздушното пространство на стойност около 1,7 млн. лв., които са планирани за завършване през септември.

Извършени бяха редица подготвителни действия за стартиране на нови проекти по Програмата, които ще осигурят постъпването на около 80 млн. лева. в периода 2013-2016 г. Средствата ще постъпят по проекти, както следва:

- Модернизиране на летище Безмер 60 млн. лв.;
- „Съоръжения за комуникационно-информационни модули на НАТО за развръщане” – 3,5 млн. лв.;
- „Брегово базирани военноморски комуникационни системи за командване и управление на надводни кораби” – 12 млн. лв.;
- „Надграждане на система за командване и контрол на въздушното пространство” – 3,5 млн. лв.

Отдел “Териториална инфраструктура на отбраната-София” отговаря за администрирането на 2904 бр. служебни жилища, ателиета и гаражи от жилищния фонд на Министерството на отбраната на територията на 23 области на страната. За продажба бяха обявени 250 служебни жилища, ателиета и гаражи в населени места без гарнизони. През отчетния период не беше реализирана продажба на служебни жилища, ателиета и гаражи от жилищния фонд на Министерството на отбраната на територията. От 01.01. до 31.03.2013 г. бяха освободени от наематели 99 служебни жилища, ателиета и гаражи и отдадени под наем 159. След извършени огледи в края на м.г. започна ремонт на 20 негодни жилища в гр. София.

Настаняването на военнослужещите и цивилните служители от Министерството на отбраната и Българската армия, както и от структурите на пряко подчинение на министъра на отбраната, се осъществява съгласно Наредба № Н-

22/16.07.2010 г. Настанени бяха 37 военнослужещи и цивилни служители в общежитията на Министерството на отбраната.

5.5 Военна стандартизация, сертификация и кодификация

Непрекъснато беше актуализирана базата данни в информационната система „СТАНДАРТ“. Изготвени и изпратени в НАТО бяха национални отговори за ратификация на 21 стандартизационни документа (STANAGs) и национални отговори за потвърждаване на прилагането на 5. Беше организирана ратификацията и одобряването на 22 бр. STANAGs, както и прилагането на 22 бр. STANAGs и потвърждаване на прилагането на седем бр. STANAGs.

Беше извършена сертификация на летателна годност на шест военни въздухоплавателни средства. Извършено беше сертифициране и надзор на четири отбранителни продукти. Сертифицирани бяха пет системи за управление на качеството (СУК) и осъществен надзор на шест СУК, в съответствие с изискванията на съюзните публикации на НАТО.

Кодификационната система на Република България функционира съгласно изискванията на Кодификационната система на НАТО. Бяха присвоени 54 нови български Стокови номера по НАТО (НСН) и 9 NCAGE кода на български фирми и организации. Към 31.03.2013 г. в българската база данни със стокови номера по НАТО присъстват 34363 НСН, от които 12551 български (от общо над 17 млн. в цялата база-данни на НАТО). Също така са присвоени 942 NCAGE кода на български фирми-производители или доставчици на стоки и/или услуги за нуждите на отбраната (от общо над 2 млн. в цялата база-данни на НАТО).

6 Изводи

Водеща цел на отбранителната политика остана продължаването на утвърдената през последните две години положителна тенденцията към нарастване на участието на българските въоръжените сили в международни учения и съвместна подготовка.

Фокусът на усилията на Министерството на отбраната остана върху практическата реализация на целите и приоритетите, заложи в Бялата книга за отбраната и въоръжените сили и Плана за развитие на въоръжените сили.

Състоянието и окомплектоването с личен състав позволява на военните формирования да изпълняват задачите си.

Извършеното през отчетния период и продължаващата трансформация на тактическите формирования беше в интерес на стратегическата цел на отбранителната политика: изграждане на *единен комплект* въоръжени сили с възможности за ефективен принос и по трите мисии. Изграждането на батальонните бойни групи е водещ приоритет.

Многонационалните инициативи на НАТО и ЕС за съвместно изграждане и развитие на способности са необходими за преодоляване на негативното въздействие на икономическата криза върху бюджетите за отбрана. Те подкрепят усилията на страните-членки за запазване и развитие на отбранителните им

способности. Участието на Република България в проекти по инициативите „Интелигентна отбрана” на НАТО и „Обединяване и споделяне на способности” на ЕС ще повиши възможностите за попълване на съществуващия дефицит от способности.

Очертаващото се преориентиране на НАТО за действие от среда на високо оперативно темпо към среда на засилено съвместно обучение, тренировки и учения превръща Инициативата „Свързани сили” в друго важно направление в изграждането и поддържането на необходимите способности.

Провеждането на активна информационно-рекламна дейност беше решаващо за набиране на достатъчно кандидати за военнослужещи и резервисти. Запазва се необходимостта от популяризиране на службата в доброволния резерв и в гражданските университети.

7 Направления за съсредоточаване на усилията

2013 г. е важна за изпълнение на плановите за реорганизация въз основа на утвърдените стратегически документи. Това ще осигури реализацията на планираните за 2014 г. мероприятия. За достигането на желаното крайно състояние, отразено в Бялата книга за отбраната и въоръжените сили и Плана за развитие на въоръжените сили, основните направления за съсредоточаване на усилията са планирани и насочени към:

- Развитие на българските въоръжените сили в съответствие с утвърдените от Народното събрание и Министерския съвет стратегически документи и успешно приключване в срок на планираните реформи;
- Изграждането и сертифицирането през 2013 г. на втората от планираните шест батальонни бойни групи;
- Всестранно осигуряване на контингентите зад граница, провеждането на ротациите и своевременното решаване на възникващи въпроси с техниката в районите на мисиите. Осигуряване на условия за гласуване на военнослужещите, участващи в операции зад граница;
- В изпълнение на Стратегията за трансформиране на участието на Република България в силите на НАТО в Афганистан, намаляване на числеността на българския контингент с около 30% спрямо този през 2012 г. Подготовка на военна оценка за възможно участие след 2014 г.;
- Увеличаване на съвместната подготовка и ученията с международно участие. По-активно ангажиране на съвместните съоръжения, най-вече полигона „Ново село”, за нуждите на подготовката на съюзниците и партньорите;
- Активно участие в многонационални проекти на НАТО и ЕС за изграждане и развитие на способности. Приоритизиране на участието в проектите по „Интелигентна отбрана” на НАТО и „Обединяване и споделяне на способности” на ЕС, с цел поемане на реалистични ангажименти и ефективен принос.

- Завършване и въвеждане в практика на поддържащите доктрини на въоръжените сили;
- Акредитация в НАТО на създадения в България Център за изследване, изграждане и усъвършенстване на способности на Алианса за управление на кризи и оказване на помощ при бедствия (NATO Crisis Management for Disaster Response Center of Excellence - CMDR COE);
- Разработване на основите на национална стратегия за киберсигурност и програма за развитие на способности за киберотбрана. Участие във високотехнологични инициативи и проекти на НАТО и ЕС и изграждане на подразделение за киберотбрана;
- Развитие на интегрираното Министерство на отбраната като високоефективна институция, усъвършенстване процесите на отбранителния мениджмънт и прилагане на решителни мерки за борба с корупцията;
- Успешно функциониране на Обществения съвет по отбранителна политика, с цел провеждане на активен диалог и консолидиране на обществената подкрепа за националната отбранителна политика;
- Съгласуване на новите цели от пакета „Цели за способностите 2013” на НАТО. За изпълнение на ангажиментите по пакета от цели до 2028 г. се залага предвидения в Бялата книга бюджет за отбрана в размер на 1.5% от БВП;
- Провеждане на политика на строга финансова дисциплина за преодоляване на недостига от финансови средства.

* * *